

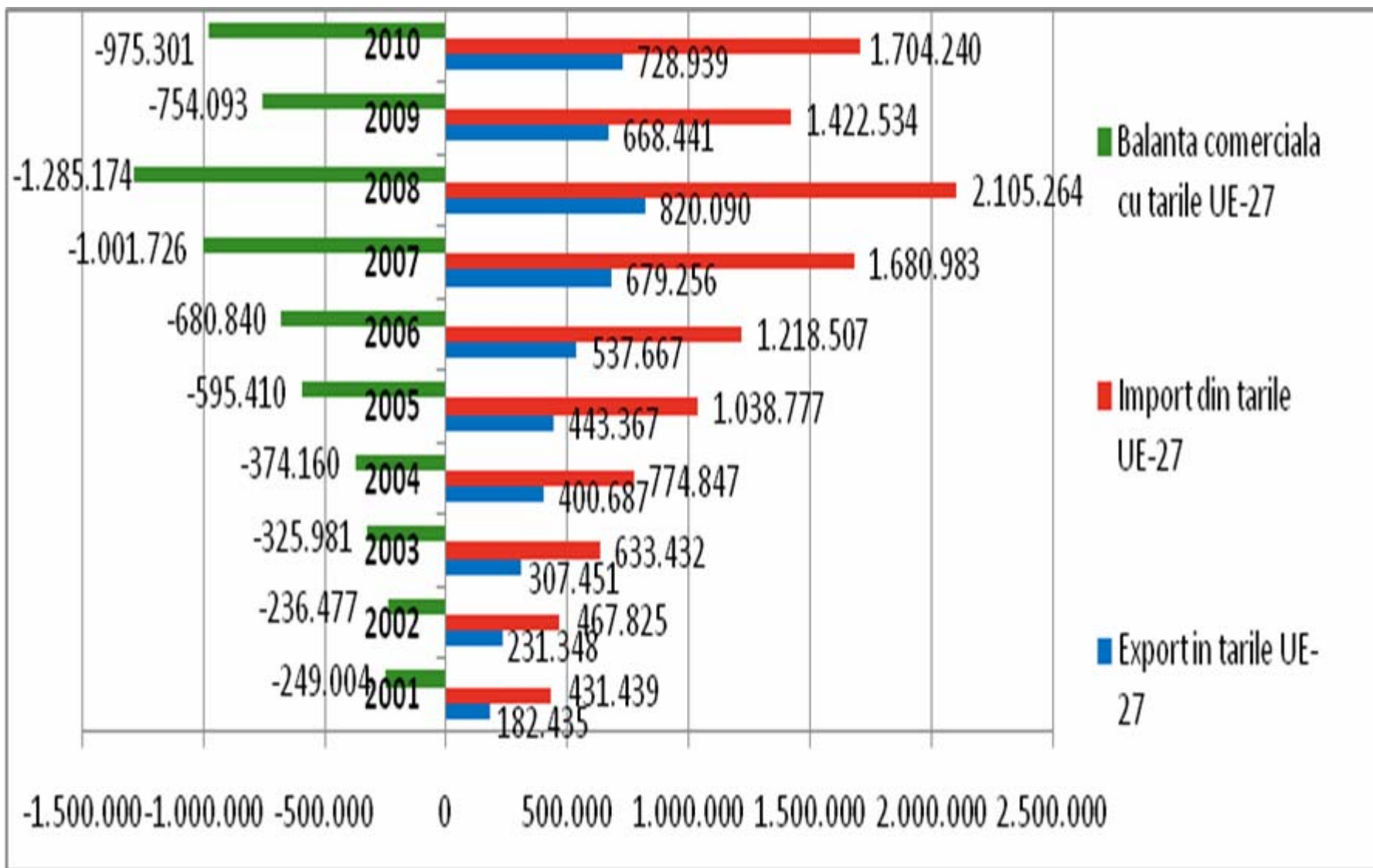
**CONSECINȚELE UNEI ZONE DE LIBER
SCHIMB APROFUNDATE ȘI
CUPRINZĂTOARE ASUPRA ECONOMIEI
REPUBLICII MOLDOVA**

**Viorel Chivriga,
Ion Tornea**

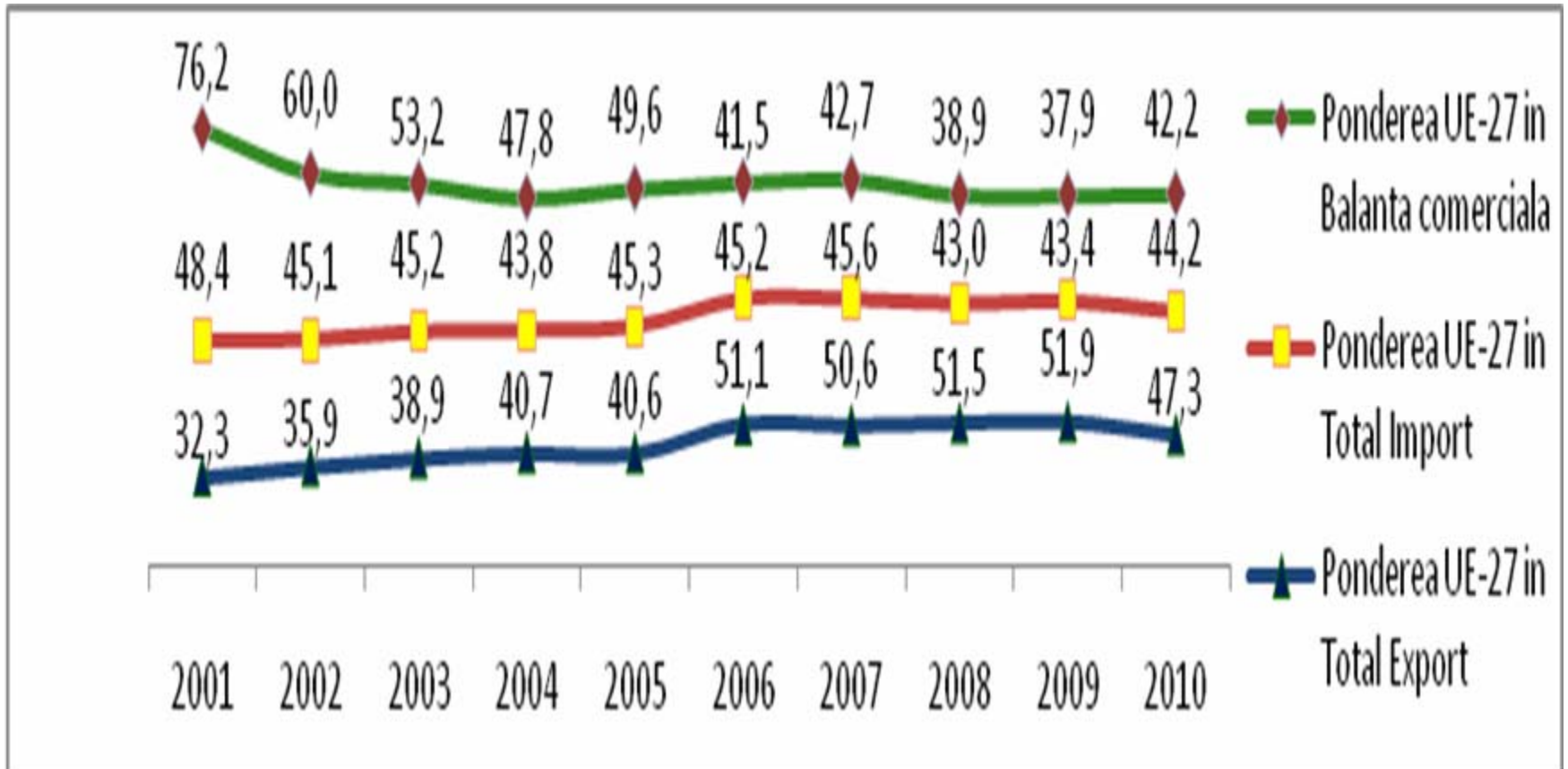
Chișinău 2011

EXPORTURILE, IMPORTURILE ȘI BALANȚA COMERCIALĂ CU ȚĂRILE UE-27 ÎN ANII 2001-2010, MILIOANE \$

CU ȚĂRILE UE-27 ÎN TOTALUL SCHIMBURILOR COMERCIALE, %

Exporturile în UE pe grupuri principale de mărfuri, 2006-2010

Grupe de mărfuri	2006		2007		2008		2009		2010	
	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%
Total	537.667	100,0	679.256	100,0	820.090	100,0	668.441	100,0	728.939	100,0
Materiale textile si articole din acestea	182.695	34,0	221.277	32,6	248.439	30,3	205.694	30,8	209.426	28,7
Produse vegetale	67.344	12,5	70.168	10,3	84.874	10,3	108.383	16,2	127.936	17,6
Mașini si aparate, echipate elect-ce, părți ale acestora	16.283	3,0	34.873	5,1	115.498	14,1	111.178	16,6	120.742	16,6
Produse alim-re; băut. alcool., fără alcool, oțet; tutun	72.352	13,5	77.535	11,4	68.259	8,3	67.441	10,1	55.575	7,6
Grăsimi si uleiuri de origine animala sau vegetala	21.899	4,1	31.646	4,7	34.032	4,1	23.010	3,4	34.170	4,7
Mărfuri si produse diverse	12.908	2,4	21.291	3,1	27.349	3,3	21.384	3,2	33.733	4,6

Importurile în UE pe grupuri principale de mărfuri, 2006-2010

Grupe de mărfuri	2006		2007		2008		2009		2010	
	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%	Mil. \$	%
Total	1.218.507	100,0	1.680.983	100,0	2.105.264	100,0	1.422.534	100,0	1.704.240	100,0
Mașini si aparate, echip. electrice, părți ale lor	202.528	16,6	304.293	18,1	421.899	20,0	243.575	17,1	299.982,8	17,6
Produse minerale	196.200	16,1	240.481	14,3	349.197	16,6	215.243	15,1	273.092,2	16,0
Produse ale ind. chimice sau ind. conexe	131.634	10,8	177.471	10,6	221.115	10,5	222.789	15,7	233.940,6	13,7
Materiale textile si articole din acestea	140.583	11,5	157.224	9,4	169.924	8,1	131.703	9,3	148.414,0	8,7
Vehicule, aeronave, vase si echip. de transport	92.734	7,6	172.326	10,3	208.469	9,9	93.547	6,6	121.735,8	7,1
Materiale plastice si cauciuc, articole din ele	89.119	7,3	115.920	6,9	132.907	6,3	91.998	6,5	110.344,0	6,5
Produse aliment.; băut. alcool., fără alc., etc	52.821	4,3	65.741	3,9	88.865	4,2	76.862	5,4	93.950,0	5,5
Metale comune si articole din ele	89.556	7,3	146.579	8,7	126.140	6,0	67.640	4,8	90.780,3	5,3

Valorificarea contingentelor tarifare acordate de UE pentru anul 2008:

Vinuri -100%.

Zahăr alb- 99,33 %.

Orz- 40,71 %.

Porumb- 45,72%

Valorificarea contingentelor tarifare acordate de UE pentru anul 2009:

Vinuri -100%.

Zahăr alb- 88,77 %.

Orz- 87,06 %.

Porumb- 99,42%

Griu-100%.

Valorificarea contingentelor tarifare acordate de UE pentru anul 2010:

Vinuri -100%.

Zahăr alb- 0 %.

Orz- 99,73 %.

Porumb- 100%

Grâu-98,29%

O SERIE DE CONCLUZII:

- Schimburile comerciale cu țările Uniunii Europene au crescut într-un ritm sporit (de cca. 4 ori) pe parcursul ultimului deceniu (cu excepția anului „de criză” 2009), UE devenind datorită acestui fapt principalul partener comercial al Republicii Moldova, începând cu anul 2005 (după valoarea totală a schimburilor comerciale). Până la această dată UE deținea întâietatea doar la capitolul „Importuri”;

O SERIE DE CONCLUZII:

- Schimburile comerciale cu țările Uniunii Europene au crescut într-un ritm sporit (de cca. 4 ori) pe parcursul ultimului deceniu (cu excepția anului „de criză” 2009), UE devenind datorită acestui fapt principalul partener comercial al Republicii Moldova, începând cu anul 2005 (după valoarea totală a schimburilor comerciale). Până la această dată UE deținea întâietatea doar la capitolul „Importuri”;

O SERIE DE CONCLUZII:

- Începând cu anul 2006, UE a devenit principalul partener comercial al Republicii Moldova și la capitolul „Exporturi”, cu o pondere de 51-52% în perioada 2006-2009 și 47% în 2010. Cu toate că acest fapt nu se poate atribui în totalitate introducerii Sistemului Generalizat de Preferințe (GSP+) începând cu 1 ianuarie 2006, este evident că introducerea acestui regim a contribuit esențial la majorarea exporturilor moldovenești către UE. În acest sens, concluzia logică care se impune este că un regim mai liberalizat al exporturilor în cadrul ZLSAC nu poate decât să sporească în continuare exporturile moldovenești spre UE. Cu toate acestea, este de așteptat ca ritmul de creștere al exporturilor spre UE după semnarea acordului ZLSAC nu va fi tot atât de mare (+21-26%) precum cel demonstrat după intrarea în vigoare a sistemului GSP+ și a PCA, deoarece cea mai mare parte a produselor cu potențial de export deja beneficiază de regim liberalizat în cadrul GSP+ și PCA;

O SERIE DE CONCLUZII:

- Cea mai mare parte de produse exportate vor fi mai mult sau mai puțin imune la liberalizarea în cadrul ZLSAC, deoarece beneficiază în majoritate absolută de regim liber de export în cadrul GSP+. În schimb, produsele vegetale, produsele alimentare, băuturile alcoolice, fără alcool, oțeturile și tutunul vor avea de câștigat de pe urma abolirii contingentelor tarifare, a barierelor tarifare și netarifare, în special acele poziții care utilizează 100% contingentele tarifare acordate (vinurile, porumbul, grâul, orzul, eventual zahărul);

O SERIE DE CONCLUZII:

- Primele 10 țări în totalul exporturilor moldovenești spre UE sunt în ordine: *România*, cu 33,8% în 2010, *Italia* – 20,2%, *Marea Britanie* – 11,3%, *Germania* – 10,4%, *Polonia* – 6,4%, *Franța* – 3,2%, *Bulgaria* – 2,6%, *Grecia* – 2,4%, *Lituania* – 1,6%, *Austria* – 1,5%. Odată cu intrarea în vigoare a acordului ZLSAC, va crește ceva mai mult ponderea țărilor „netradiționale” pentru exporturile moldovenești, mai ales din contul investițiilor străine care vor veni odată cu eliminarea barierelor în calea comerțului internațional, deși, pe termen scurt, principalele destinații și produse de export vor rămâne cele tradiționale;

O SERIE DE CONCLUZII:

- Principalele produse importate în UE sunt cele din grupele „Mașini și aparate, echipamente electrice, părți ale acestora”, „produse minerale”, „produse ale industriei chimice sau ale industriilor conexe”, „materiale textile și articole din aceste materiale”, „vehicule, aeronave, vase și echipamente de transport”, „materiale plastice și articole din acestea, cauciuc și articole din cauciuc”, „produse alimentare; băuturi alcoolice, fără alcool, oțeturi, tutun”, „metale comune și articole din metale comune”. Eliminarea barierelor tarifare și netarifare în cadrul ZLSAC nu va influența în mod radical importul produselor din majoritatea acestor categorii, deoarece acestea nu se produc în Moldova și vor continua să fie importate, indiferent dacă se păstrează barierele tarifare sau nu (asta se referă mai ales la produsele minerale, produsele industriei chimice sau ale industriilor conexe, vehicule, aeronave, vase și echipamente de transport, materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, metale comune și articole din metale comune).

O SERIE DE CONCLUZII:

- *Cele mai sensibile produse la liberalizarea importurilor din UE vor fi cele din grupa „produse alimentare; băuturi alcoolice, fără alcool, oțeturi, tutun” (în special băuturile alcoolice, zahărul, produsele alimentare), care prezintă avantaje competiționale în materie de preț și calitate față de produsele autohtone. Pe termen scurt, se va majora importul acestora după intrarea în vigoare a acordului ZLSAC. Impactul, însă, nu va fi unul catastrofal, produsele alimentare și băuturile alcoolice de import deținând deja o pondere mare și în continuă creștere în consumul intern (în ultimii 4 ani importul acestora a crescut cu 78%, în timp ce exportul lor s-a redus cu 23%) , iar pe termen lung acest lucru va aduce mai multe beneficii, rezultate din sporirea competitivității produselor moldovenești și a afluxului de investiții străine directe;*

O SERIE DE CONCLUZII:

- Principalii parteneri comerciali la importuri sunt *România*, cu 22,7% din totalul importurilor din UE în 2010, *Germania* cu 17,3%, *Italia* - 15,9%, Polonia – 6,2%, Grecia – 5,5%, Franța – 4,0%, Ungaria – 3,8%, Austria – 3,5%, Marea Britanie – 3,1%, Bulgaria – 2,9%. După semnarea acordului ZLSAC, *este de așteptat să crească mai ales importurile din statele apropiate geografic* (România, Bulgaria, Ungaria, Polonia) din contul majorării importului de produse din categoria băuturilor alcoolice și produselor alimentare, vegetale sau animale, care vor înlocui importurile din țări mai îndepărtate, dar cu care astăzi Moldova are acorduri de liber schimb (în primul rând Rusia și țările CSI).

O SERIE DE RECOMANDĂRI:

- Republica Moldova trebuie să capitalizeze avantajele ce reies din creșterea prețurilor la produsele alimentare pe plan mondial și viitorul acord ZLSAC. În prezent, cca. 30% din exporturile moldovenești în UE sunt constituite din produse vegetale, uleiuri de origine vegetală sau animală și produse alimentare, băuturi alcoolice, fără alcool, oțeturi, tutun. În timp ce exporturile de produse vegetale sunt în creștere continuă, exporturile celorlalte două categorii ori stagnează, ori sunt în regres. Totodată importurile de produse alimentare, băuturi alcoolice, fără alcool, oțeturi, tutun din UE cresc într-un ritm sporit. Autoritățile moldovene trebuie să întreprindă măsuri urgente pentru stimularea exporturilor acestor produse pe piața UE și ridicarea competitivității sectoarelor respective, în primul rând prin majorarea randamentelor sectoarelor respective și măsuri de sporire a calității și racordarea la cerințele de securitate alimentară și standardele de calitate ale UE, altfel R. Moldova riscă nu numai să rateze beneficiile ce reies de pe urma celor două evenimente amintite, ci să piardă în scurt timp piața internă a acestor produse;

O SERIE DE RECOMANDĂRI:

- Trebuie adoptate și implementate cât mai urgent cerințele sanitare și veterinare ale UE pentru producția de origine animală, pentru a relua exportul acestor produse pe piața UE. Lipsa acestor produse din componența exporturilor în UE înseamnă pentru Republica Moldova nu numai venituri ratate, ci și investiții și stimulente insuficiente pentru dezvoltarea sectorului, respectiv degradarea progresivă și competitivitatea redusă a sectorului autohton de produse animale ceea ce poate rezulta în pierderea definitivă a pieței interne a acestor produse, odată cu intrarea în vigoare a acordului ZLSAC;

O SERIE DE RECOMANDĂRI:

- Cele mai sensibile produse la liberalizarea totală a comerțului cu UE vor fi cele din grupul produse alimentare, băuturi alcoolice, fără alcool, oțeturi, tutun. Moldova ar trebui să negocieze cu UE anumite excepții de la regimul ZLSAC și *măsuri de protecție* pentru aceste produse în limita acordurilor OMC, care să niveleze potențialele efecte negative asupra pieței interne a acestor produse;

O SERIE DE RECOMANDĂRI:

O constrângere majoră în calea sporirii exporturilor moldovenești în prezent o constituie procedurile vamale extrem de complexe și anevoioase. Este nevoie de eliminarea tuturor practicilor actuale, organizate sau neorganizate, deficiente și corupte, de implementare a legilor și reglementărilor vamale în vigoare, a complexității procedurilor de export, altfel intrarea în vigoare a acordului ZLSAC nu va avea efectul scontat de majorare a exporturilor moldovenești odată cu eliminarea barierelor tarifare și a unora din barierele netarifare.

Va multumim pentru atenție!

